

Voxtorps kyrka

Antikvarisk medverkan i samband med
förbättrad textilförvaring
Voxtorps socken, Värnamo kommun
Jönköpings län, Växjö stift

Voxtorps kyrka

Antikvarisk medverkan i samband med
förbättrad textilförvaring

Voxtorps socken i Värnamo kommun
Jönköpings län, Växjö stift

Rapport och foto: Margareta Olsson
Grafisk design: Anna Stålhammar
Tryck: Arkitektkopia, Jönköping

Jönköpings läns museum, Box 2133, 550 02 Jönköping
Tel: 036-30 18 00
E-post: info@jkpglm.se
www.jkpglm.se

Utdrag ur tryckta och ajourhållna ekonomiska kartor är återgivna enligt tillstånd:
© Lantmäteriet. Ärende nr MS2007/04833.

© JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM 2013

Innehåll

Administrativa uppgifter.....	5
Bakgrund	5
Åtgärder	5
Kommentarer.....	6
Byggnadshistoriska rön.....	6

Bilagor

Fotobilaga. Bilder före åtgärd/bilder efter åtgärd

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM

ANTIKVARISK MEDVERKAN

1. ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Antikvarisk kontrollant Margareta Olsson	Rapportförfattare Margareta Olsson	Dnr. B492/01	Lst./Kommun dnr. 433-17049-08	Slutbesiktning utförd 2012-11-29
Fastighetsbeteckning/Populärnamn Voxtorps kyrka		Beslut enligt ☒ Lagen om kulturminnen m.m. ☐ Förordningen om bidrag till kulturmiljövård ☐ Plan- och bygglagen		
Län Jönköpings	Kommun Värnamo	Fastighetsägare/Adressuppgifter Voxtorps kyrkliga samfällighet Box 1 330 15 BOR		
Stadsdel/Trakt	Socken/Församling Voxtorp			
Ekonomisk karta Rona 5D 6j	Koordinat x	Koordinat y		

2. BAKGRUND (bakgrundsbeskrivning, historik)

Textilförvaringen är ordnad i högskåp i sakristian. Skåpen är trängt disponerade, vilket innebär svårigheter att uppnå varsamhet vid hanteringen av textilierna. Mässhakarna hänger på galgar som inte är individuellt utformade efter varje enskild skrud. Dessutom saknas utdragbar upphängningsstäng och skyddsfordral för skrudarna. Den äldsta mässhaken, som är från 1697 i röd sammet med silverbroderi, konserverades och sanerades från mögel nyligen. En mässhake från kyrkans tillkomsttid (1845) i svart sammet har mögelangrepp och pågående deformation vid axlarna. Kollektåvarna är upphängda i själva häven vilket innebär risk för deformationer.

3. ÅTGÄRD

Period/år	Arkitekt	Entreprenör/Hantverkare	Byggherre
2011	Ingvar Selse	Snickare Kjell Andersson	Voxtorps kyrkliga samfällighet
Berörd byggnadsdel	Tillstånd före renovering	Vidtagna åtgärder (med angivande av material, metoder, avvikelser från program)	
Textilförvaring i sakristian	<p>Skåpsinredning i sakristian. Ett högskåp med hängande förvaring av albor, korkåpor, mässhakar. I dörren hänger kalkkläden över tråstänger. Mässhakarna hänger på vadderade plywoodgalgar, alla med samma utformning, på en fast mittstäng.</p> <p>Övriga två högskåp är försedda med hyllor för linnedukar med liggande förvaring, omsvepta med silkepapper. På skåpsdörren i högra skåpet hänger predikstolskläden i ringar. Kollektåvar hänger i själva häven på träklotsar på östra väggen. Altarantependier i antependieskåp på läktaren.</p>	<p>Det mittersta högskåpet reserverades för mässhakar och korkåpor. Skåpet försågs med en utdragbar stång för galgarna. Nya galgar tillverkades, individuellt anpassade efter varje skrudens axelskärm. Galgarna tillverkades av massiv välrtorkad furu med en ca 3 cm bred mjukt rundad ovalsida (på vadderade galgar tenderar oönskade veck lättar uppstå).</p> <p>Mässhakarna försågs med skyddsfordral av ofärgat linnetyg (luftiga och öppningsbara i sidorna). I skåpets vänstra del anordnades stång för upphängning av korkåpor. I skåpsdörren bibehölls stängerna för predikstolskläden men utökades så att samtliga fyra får plats. Kläden täcktes med skyddande förhänge av linnetyg.</p> <p>I det vänstra skåpet ersattes hyllorna med klädstäng för albor. I högra delen anordnades upphängningsstänger för kalkkläden.</p> <p>I det högra skåpet utökades antalet hyllor. Förvaringen av textilier renodlades till vissa hyllor, så att olika textilier inte riskerar att skadas av andra föremål. Detta skedde genom märkning av hyllorna. Textilierna lades på en lös bottenskiva av tjock linneklädd kartong (syrafast) som underlättar vid hanteringen.</p>	

		<p>Skåpen försågs med luftningsventiler, genom uppborrade hål i golven. Hålen försågs med skyddsnät av stål mot gnagare. Heltäckningsmattan invändigt i skåpen togs bort och befintligt trägolv målades i inredningens vita kulör. Övriga stänger och hyllplan i massiv furu lämnades obehandlade.</p> <p>Kollekthåvarna hängdes helt horisontellt på en hänganordning på södra väggen i sakristian. Anordningens djup anpassades så att håvarna inte rör vid väggen. Håvarna försågs med skyddspåsar av linnetyg.</p>
--	--	--

4. KOMMENTARER (erfarenheter, kritisk granskning)

Mässhaken i svart sammet från 1845 är i behov av mögelsanering och konservering. Den har temporärt packats in av konservator och lagts ovanpå högskåpen (flyttad i samband med arbetena). Åtgärdsförslag för konservering bör inhämtas. Skruden är tagen ur bruk. En mässhake från 1697 i röd sammet med silverbroderi finns även. Denna är relativt nyligen konserverad. I samband med textilinventering 2008 rekommenderade konservator liggande förvaring av dessa båda skrudar. 1600-talsskruden är fortfarande i bruk varför församlingen önskar att bibehålla den i sakristian. Dessutom bör en varsam hantering av skruden eftersträvas. Att erhålla en liggande förvaring i befintlig skåpinredning är inte möjligt. Frågan bör studeras vidare i samråd med länsstyrelsen.

5. BYGGNADSHISTORISKA RÖN / HISTORISKA RÖN (nya upptäckter, datering, ev. kommande publikation)

--

Dokumentationsmaterialet förvaras i Jönköpings läns museums arkiv

Datum: 2013-06-17

Underskrift: Margareta Olsson

Fotobilaga. Textilförvaring före åtgärd

Befintlig skåpsinredning för textilier i sakristian.

Mittersta skåpet med tidigare inredning.

Ventilationen i skåpen var bristfällig vilket lett till mögelangrepp på textilierna. Hål togs upp i golven.

Vänstra skåpet efter att hyllorna tagits bort.

Högra skåpet före åtgärd. Här kompletteras antalet hyllor.

Textilförvaring efter åtgärd

Mittersta skåpet försågs med utdragbar stång och nya galgar för mässhakarna. Samtliga predikstolskläden i skåpsdörren.

Vänstra skåpet med stång för albor och kalkkläden.

Ny horisontell upphängning av kollektthåvar på den södra väggen.

Byggnadsvårdsrapport 2013:51
JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM